

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش خلاصه سخنرانی دکتر حسین مروّتی در نشست «جنگ جهانی جمعیت» با عنوان
روایتی تاریخی از روند شکل‌گیری سیاست کنترل جمعیت در قبل و بعد از انقلاب اسلامی
برگزارشده در موسسه فرهنگ و تمدن توحیدی (فتوّت)

5 اسفند 1400

بحث جمعیت بحثی است که به علت ارتباط با جنبه‌های گوناگون زندگی انسان، در آن باید به مباحث مختلفی مانند آب، زنان، فمینیست و مباحثی از این موارد پرداخت.

در طول تاریخ، جمعیت یکی از مؤلفه‌های قدرت بوده است.

سیاست مداران و حاکمان، تا قرن اخیر موافق با ازدیاد جمعیت بودند. اولین زمزمه‌های کنترل جمعیت در انگلیس توسط توماس مالتوس (Thomas Robert Malthus) کشیش مسیحی مطرح می‌شود. او می‌گفت نباید از فقرا حمایت کرد تا زیاد نشوند. اما موافق با جلوگیری از بارداری نبود.

کشورهایی که در حال حاضر مدعی کنترل جمعیت هستند هیچکدام تا به حال این سیاست را در دستور کار نداشته‌اند. کشورهای اروپایی در بازه زمانی که به توسعه رسیدند رشد جمعیت بالایی داشتند و توسعه‌شان مدیون جمعیت جوانشان بوده است. اما دیگران را برای رسیدن به توسعه، توصیه به کنترل جمعیت می‌کردند.

در پایان نامه خانم امیلی مرکانت اینطور آمده است که نظر دانشمندان در ابتدا بر آن بوده است که کشورها با رسیدن به توسعه جمعیتشان کم می‌شود اما بعد از پرداخت مبلغی به آنها، نظرشان دگرگون شد و گفتند برای رسیدن به توسعه باید جمعیت کمی داشت.

پل ساموئلسون (Paul Samuelson) و کنث ارو (Kenneth Arrow) از جمله اقتصاددان‌های نوبل گرفته آمریکایی هستند که معتقدند رشد جمعیت به اقتصاد کمک می‌کند.

غربی‌ها بعد از ۲۰۰ سال برای جهانی کردن کنترل جمعیت، تفکرات مالتوس را از کتابخانه‌ها بیرون کشیدند و پرورش دادند و جریانی به نام نئو مالتوسین‌ها به وجود آمدند.

اتفاقی که در قرن اخیر در برنامه کنترل جمعیت بسیار موثر بوده است، انقلاب جنسی است.

چند عامل منجر به وقوع انقلاب جنسی شد. اولین عامل کتاب‌های آلفرد کینزی (Alfred Charles Kinsey) حشره‌شناس آمریکایی بود. دو کتاب رفتارهای جنسی در مردان و رفتارهای جنسی در زنان. بر اساس این دو کتاب بسیاری از قواعد و قوانین آمریکا دچار تغییر شد. در این دو کتاب بسیاری از مفاصل اخلاقی را بیش از آنچه واقعیت داشت، نشان داد.

تصور سرمایه دارها مثل بنیاد راکفلر این بود که اگر بچه کم باشد و خانواده ضعیف شود بسیار راحت تر از زنان به عنوان نیروی کار می توان استفاده کرد. یعنی خانواده را ضد اقتصاد می دانستند. البته بعد از مدتی تغییر نظر دادند.

بر اساس مطالعات کینزی بسیاری از مفاسد اخلاقی قانونی شد و اینطور می گفتند که گناه همه گناه هیچکس نیست. عامل دیگری که به انقلاب جنسی کمک قابل توجهی کرد جنبش زنان بود. به عنوان مثال در جامعه مسیحی زن مالک نمی شد و به طور کل از بسیاری از حقوق خود محروم بود.

عامل دیگری که به وقوع انقلاب جنسی کمک کرد، انقلاب وسائل ضد بارداری بود. این وسایل همواره مورد استفاده بشر بوده است اما تنوع و تولید انبوهش به هفتاد هشتاد سال اخیر بازمی گردد. نکته جالب توجه این است که بعد از تولید قرص ضدبارداری طبق قاعده باید سقط کمتر می شد اما ده ها برابر شد.

در انقلاب جنسی دو مسئله مهم از بین رفت. اول آنکه تنها راه پاسخگویی به غریزه جنسی، ازدواج است و دیگر اینکه ارتباط بین پاسخ به غریزه جنسی و تولید مثل نیز به واسطه وسایل ضد بارداری قطع شد. در نتیجه بقای خانواده تهدید شد و همبازی رقیب ازدواج شد.

یکی از شاخصه های توسعه که باید گزارش کنیم، شیوع استفاده از وسایل ضدبارداری است. شاخصه های توسعه را طوری طراحی کرده اند که کشوری به توسعه دست پیدا نکند.

عموم سقط جنین های کشور ما، در بستر خانواده است و ارتباطی با فساد و فحشا ندارد.

عامل دیگری که به انقلاب جنسی کمک کرد، انقلاب طلاق بود. ریگان (Ronald Reagan) زمانی که فرماندار ایالت کالیفرنیا بود، قوانین طلاق را تغییر داد و زن و مرد به راحتی می توانستند طلاق بگیرند یا طلاق بدهند. به مرور زمان همین قانون طلاق بی دلیل در باقی ایالت ها نیز اجرا شد.

عامل دیگر فضای رسانه بود. قوانین مرتبط با سانسور در آمریکا تغییر کرد که به دنبال آن مردم تظاهرات گسترده ای برای مقابله با پخش صحنه های جنسی در سینماها، برگزار کردند. اما آرام آرام به واسطه فشار سرمایه دارها قوانین تغییر کرد. ایجاد تلویزیون های کابلی در عرض تلویزیون رسمی، از همین قبیل و در همین راستا بود.

یک مادر آمریکایی حدود سال ۱۹۵۰ به طور متوسط ۴ بچه به دنیا می آورد. اما بعد از گذشت کمتر از دو دهه، فرزند آوری او کمتر از نصف شد. بعد از اینکه خودشان این مؤلفه قدرت یعنی جمعیت را از دست دادند و آن را در خطر دیدند، به فکر کنترل جمعیت برای از بین بردن آن در دیگر کشورها افتادند.

مسائل جنسی با سرمایه نیز گره خورد. در کشور ما نیز گلوگاه هایی که در مسائل جنسی وجود دارد، جایی است که با سرمایه در ارتباط است.

انگیزه های نژادپرستی یکی از ریشه های ایجاد برنامه کنترل جمعیت بود. عمده جمعیت شناس های نسل اول در آمریکا، افکار نژادپرستی داشتند.

یکی از نقاط عطفی که در کنترل جمعیت وجود دارد، مربوط به جلسه ای است که راکفلر سوم (John D. Rockefeller III) با عده ای از جمعیت شناسان در سال ۱۹۵۲ برگزار می کند. به دنبال همین جلسه که با حضور چند دانشمند از دانشگاه آمریکا و انگلیس و تنها یک یا دو خانم برگزار شد، شورای جمعیتی آمریکا تشکیل می شود که مدتی بعد نقش محوری در بحث کنترل جمعیت در دنیا پیدا می کند.

راکفلر سوم کمک کرد که صندوق جمعیت سازمان ملل تشکیل شود و از این طریق کنترل جمعیت در کشورهای جهان راه پیدا کرد.

کنترل جمعیت در ایران توسط خانم ستاره فرمانفرمائیان که در آمریکا مددکاری اجتماعی خوانده بود، به صورت زیر زمینی و زیر نظر شورای جمعیتی آمریکا آغاز شد و آرام آرام دستگاه سلطنتی که در ابتدا مخالف بود، با فشار رییس جمهور آمریکا تغییر نظر داد و حامی کنترل جمعیت شد. اشرف پهلوی نیز یکی از بانیان اصلی کنترل جمعیت در ایران می شود.

سال ۱۳۴۶ یک کنفرانس بین المللی توسط سازمان ملل در ایران برگزار شد که این کنفرانس اولین جایی است که تنظیم خانواده به عنوان یکی از حقوق بشر شمرده می شود.

بر اساس اسناد ویکی لیکس، اشرف پهلوی با پرداخت مبالغی درخواست سیمت در کنفرانس های بین المللی می کرد. سفارت آمریکا در ایران افسر ویژه جمعیت داشت.

فرد دیگری که کنترل جمعیت در ایران را پیش می برد، دکتر امیر منصور سرداری بود که تحصیلاتش را در آمریکا گذرانده بود. امیر منصور سرداری پسر خاله هویدا و بهایی بود. نام او رسماً در لوژهای فراماسونری وجود دارد.

عموم کسانی که کنترل جمعیت را قبل از انقلاب پیش بردند، تحصیل کرده غرب بوده اند و مابقی نیز در چند دوره برای آموزش به کشورهای غربی فرستاده شدند.

سال ۶۶ یا ۶۷ سمیناری در ایران تشکیل می شود که این سمینار را نقطه عطفی برای آغاز مجدد کنترل جمعیت در ایران می دانند. بعدها رسانه های غربی در توصیف این سمینار می گویند که عده ای از پزشکانی که برای دوره دیدن به غرب فرستاده شده بودند، در این سمینار حضور داشتند.

مواردی وجود دارد که اهمیت بحث کنترل جمعیت را تا حدی نشان می دهد. به عنوان نمونه دو مورد ذکر می شود. 1. قبل از انقلاب هوشنگ انصاری وزیر اقتصاد ایران در جلسه ای در واشنگتن شرکت می کند. اولین جمله ای که رییس جمهور آمریکا به انصاری می گوید این است که آیا همچنان رشد جمعیت شما بالاست؟ در این جلسه اردشیر زاهدی، کیسینجر (Henry Kissinger)، فورد (Gerald Ford) رییس جمهور آمریکا حضور داشتند. 2. خبرنگار زن آمریکایی از حضرت امام درباره کنترل جمعیت از ایشان سوال می پرسد.

بعد از انقلاب کاظم سامی نامه ای به حضرت امام رحمه الله علیه در مورد موضوع کنترل جمعیت می نویسد که حضرت امام با جواز این موضوع در سطح کلان و جامعه مخالفت می کنند.

نرخ باروری در سال ۶۵ نسبت به قبل از انقلاب تغییری نکرده بود اما افزایش جمعیت ۴ درصد بود که زیاد محسوب می شود اما حدود یک درصد آن به خاطر ورود مهاجرین بود. اگر میزان مهاجرین جدا شود، باقیمانده آن میزانی است که قبل از انقلاب هم سابقه داشته است و در نتیجه انفجار جمعیتی رخ نداده است.

مقام معظم رهبری ۴۰ روز بعد از رهبری شان در دیدار مردمی فرمودند که ایران می تواند دو برابر این جمعیت را داشته باشد و در عین حال مردم در رفاه زندگی کنند. به اعتقاد من این فرمایش، مخالف علنی با کنترل جمعیت بود.

آقای هاشمی رفسنجانی در سال ۶۱ در نماز جمعه گفتند: دشمنان و غربی ها می خواهند که ما کنترل جمعیت انجام دهیم. آن ها می خواهند قدرت مسلمانان کم شود و می گویند زمین نمی تواند غذای جمعیت زیاد را تامین کند. در حالی که جمعیت زمین ۴ میلیارد نفر است و همین الان با امکانات فعلی، زمین قادر است غذای ۵۰۰ برابر جمعیت فعلی را تامین کند. اما ایشان بعد از مدتی طرفدار کنترل جمعیت می شوند. علت این طرفداری این است که رییس بانک جهانی دریافت وام را مشروط به کنترل جمعیت می کند.

هیچگونه تاییدی از جانب امام رحمه الله علیه و مقام معظم رهبری حفظه الله برای کنترل جمعیت، قبل از تغییر سیاست ها به سمت ازدیاد نسل ندیده ایم و سراغ نداریم. هرگونه تاییدی هم وجود دارد برای زمانی است که سیاست های کنترل جمعیت می خواهد تغییر کند و به سمت افزایش جمعیت حرکت کند.

به واسطه غربالگری سالانه بیش از ۲۰۰۰۰ جنین سالم سقط می شود. در مرحله اول غربالگری به جنینی که برچسب پرخطر می زند، تنها کمتر از یک درصد احتمال سندروم داونی بودن آن جنین وجود دارد.

سه ضلع خیلی به هم وابسته وجود دارد که کنترل جمعیت را بعد از انقلاب آغاز می کنند. یکی ضلع اقتصاددان ها، دیگری ضلع پزشک ها و ضلع آخر جمعیت شناس هاست.

منبع:

کانال «کلام انقلابی امرکز مطالعات و گفتمان سازی مکتب امام(ره)» به آدرس: https://eitaa.com/kalam_Enghelabi